

Olje- og energidepartementet

Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Journalnr: 2014/001590

Dato: 29.09.2014

Høringssvar fra Ringeriks-Kraft på rapport fra Reiten-utvalget

1. Innledning

Det vises til OEDs høringsutkast datert 5.5.2014. Ringeriks-Kraft mener rapporten favner bredt, er grundig og gir et godt bilde av norsk nettvirksomhet. Kvaliteten i forsyningen til kundene er bedret ved færre avbrudd og samtidig har nettkundenes kostnader reelt sett falt de siste ti årene. Rapporten understreker hvor viktig strømforsyningsnettet er for samfunnet og den tar hensyn til dette i de anbefalinger til endring som foreslås. Dette medvirker til at de fleste foreslåtte tiltakene etter vår oppfatning framstår riktig, balanserte og gjennomførbare.

En av hovedkonklusjonene til ekspertgruppen er at den oppdelte strukturen i bransjen med mange mindre enheter ikke er egnet til å møte de krav til investeringer i nettet som er påkrevet på en samfunnsøkonomisk optimal måte. Videre mener utvalget at strukturen er til hinder for utnyttelse av stordriftsfordeler og er ikke egnet for å tiltrekke seg tilstrekkelig kompetanse.

På denne bakgrunn foreslår gruppen flere konkrete tiltak som kan få stor betydning for bransjen i kommende år hvis de blir gjennomført. Ringeriks-Kraft vil peke på at det er ønskelig med en bred forankring av de endringer som måtte komme, slik at det er grunnlag for en langsiktig og forutsigbar videreutvikling av norsk nettvirksomhet.

2. Ringeriks-Krafts høringssvar på noen av de sentrale punktene

2.1 Selskapsmessig og funksjonelt skille

- Nøytralitet er viktig for å skape legitimitet for monopolvirksomheten hos kunder og samfunn.
- De unntak som eventuelt gis bør ikke uthule hensikten med bestemmelsen.

Ringeriks-Kraft AS *org.nr.* 976 957 628
Ringeriks-Kraft Nett AS *org.nr.* 987 626 844
Ringeriks-Kraft Strøm AS *org.nr.* 975 991 512

postadresse Postboks 522 - 3504 Hønefoss
telefon 32 11 95 00 *telefaks* 32 12 16 11

Ringeriks-Kraft Produksjon AS *org.nr.* 987 293 586
Ringeriks-Kraft Service AS *org.nr.* 984 361 165
Ringeriks-Kraft Nærvarme AS *org.nr.* 994 895 370

besøksadresse Fossveien 7-9 - 3510 Hønefoss
e-post post@ringeriks-kraft.no

Ivaretagelse av nøytralitet gjør at Reiten-utvalget foreslår å gå lengere enn EUs krav som fastsetter en grense på 100 000 nettkunder før krav om funksjonelt skille slår inn. Ringeriks-Kraft støtter kravene om at selskapsmessig og funksjonelt skille gjennomføres i størst mulig grad.

Kravet til at nettvirksomhetens monopolvirksomhet framstår nøytral, effektiv med troverdighet og legitimitet ovenfor nettkunder og samfunn bør være avgjørende. Forslaget vil sammen med forslaget om leverandørsentrisk modell og Elhub bidra til tydeliggjøring av monopolvirksomhetens rolle. De unntak som eventuelt gis bør ikke uthule hensikten med bestemmelsen. Dette vil være spesielt uheldig ved skjerpelse av DEA modellen hvis eventuelle unntak omfatter frontselskap.

2.2 DSO

- Koordinering innenfor naturlig etablerte forsyningsområder
- Nøytralitet må sikres i DSOs forvaltning
- Advarer mot etablering av byråkratiske og kostnadskrevende beslutningsledd

I kapittel 4.3 foreslås etablering av DSO-er (Distribution System Operator) som får ansvar for å koordinere utbygging og investering innenfor avgrensede nettområder. Utvalget ser for seg en praktisk gjennomføring ved å benytte områdene for KSU (Kraftsystemutvalg) som basis for etablering av DSO-er. Dette er etter vår oppfatning naturlige kraftforsyningsområder hvor det historisk har vært samarbeid mellom nettselskapene. (områdekonsesjonærer), blant annet om utarbeidelse av årlige kraftsystemutredninger. Ringeriks-Kraft støtter denne tilnærmingen. Ved etablering av DSO-er basert på KSU-områder bør det samtidig ryddes i forhold til KDS områder (kraftforsynings distriktssjefer) slik at forsyningsberedskap henger sammen med DSO-ansvaret. Statnett skal utøve driftskoordineringen i kraftsystemet og at DSO-ene kan i dette ha en rolle som er styrt av Statnett.

Historikk med hensyn på positiv utvikling i leveringskvalitet og økning i nettinvesteringer tilsier ikke et behov for en vesentlig styrking av DSO rollen. Videre utviklingen i bransjen vil imidlertid kunne skjerpe utfordringene i koordinering innenfor DSO områdene. Ringeriks-Kraft oppfatning er at kravene til DSO skjerpes når dette er en realitet.

DSO-ene er tenkt tillagt ansvar for å forvalte vilkår ved tilknytning og drift av kraftproduksjon i nettet som omfattes av DSO-området. Videre skal DSO-ene ha ansvaret for koordinering av nettinvesteringer og rangering av disse innenfor DSO-området.

Dette er eksempler på ansvar som betinger en nøytral rolle. Hensynet til nøytralitet står sentralt i anbefalingene fra Reiten-utvalget og spørsmålet om skille mellom virksomheter er etter vår oppfatning også aktuelt i forhold til DSO. Det er vanskelig å se for seg at DSO-rollen kan utøves nøytralt hvis DSO selv er en betydelig netteier og/eller er en del av en virksomhet som driver kraftproduksjon. Det bør derfor stilles krav om både selskapsmessig og funksjonelt skille for DSO ene.

Hvis DSO skulle tillegges tyngre forvaltningsoppgaver bør det videre vurderes om eiermessig skille er hensiktsmessig. Desto mer forvaltningsomfang som pålegges DSO desto større krav til nøytralitetstiltak.

Ved eventuell etablering egne DSO selskap bør ingen eiere ha dominerende eierinnflytelse. Det er viktig at ordningen ikke blir unødvendig byråkratiske og kostnadskrevende.

Vi har registrert at ESA har plassering av regionalnett til klagebehandling. Ikke nøytral forvaltning i regionalnettet synes å være klagegrunnlag ovenfor ESA. Dette er med på å underbygge viktigheten av nøytral forvaltning.

2.3 Oppheving av kompetanseforskriften

- Kompetanseforskriften bør oppheves

Kompetanseforskriften foreslås opphevet. Ringeriks-Kraft støtter dette kravet. Denne forskriften har etter hva vi har erfart ikke hatt noen funksjon. Selskapene må i utgangspunktet stå fritt til å bemanne virksomheten ut fra sine behov som igjen er styrt av de krav som til enhver tid påhviler selskapet.

2.4 Modernisering av kraftledningsregistret

- Finansieringsbehovet innenfor nettvirksomhet må sikres.
- Kraftledningsregistret kan bli et kostnadskrevende tiltak i forhold reell effekt.

Det er en bred praksis i finansbransjen med negativ pantsettelseserklæringer, også blant nettselskaper. Ringeriks-Kraft er usikker på om nytten av en modernisering av Kraftledningsregisteret står i forhold til kostnadene dette vil kunne innebære, i forhold til videreføring/-utvikling av bruken av negativ pantsettelseserklæringer.

For øvrig mener vi at Reiten-utvalget har undervurdert finansieringsbehovet for de betydelige nettinvesteringer som kan forventes. Eierkommuners evne til å bidra med egenkapital synes å være begrenset. Det bør derfor utvises varsomhet ved ordninger som begrenser finansieringsmuligheter innenfor kraftkonsern.

2.5 Regionalnettet bør fjernes som eget nivå

- Regionalnettet bør inngår som en del av distribusjonsnettet.
- Sluttkundefokus må styrkes

Ringeriks-Kraft støtter forslaget om at regionalnettet inngår som en del av distribusjonsnettet. Alternativet med at regionalnettet eventuelt inngikk i sentralnettet hadde neppe vært riktig og rasjonelt slik regionalnettet i Norge er utformet

Dette vil kreve fornyelse av fokus i forhold til hvordan distribusjonsvirksomhet bør drives. Etter vår oppfatning er det behov for at sluttkundefokus i større grad blir førende for daglig drift og investeringer i de nye distribusjonsnettvirksomhetene. Et eksempel på at dette behovet er til stede er bransjens respons på innføring av AMS som så langt har medført at arbeidet med å montere opp 2,8 millioner målere i Norge er forskjøvet ut til 2019. Etter vår oppfatning tar dette arbeidet unødvendig lang tid og tjenestene som kundene skulle hatt blir forsinket. Det er derfor viktig at sluttkundeperspektivet løftes fram i de nye virksomhetene med sammenslåtte regional og distribusjonsnett.

2.6 Endring av tilknytningsplikten

Ringeriks-Kraft støtter forslaget om endring av tilknytningsplikten. Det er en fordel at man unngår å etablere egne nettkonsesjoner for linjer fra nye kraftstasjoner fram til eksisterende nett.

2.7 Reglene for tjenestekjøp i konsern innskjerpes

- Kjøp i konkurranse bør være hovedregel.
- Administrative tjenestekjøp bør unntas.
- Nettselskap bør ikke ha anledning til å selge tjenester i konkurranse.

Utvalget foreslår å skjerpe konkurransen ved tjenestekjøp til nettselskap fra andre selskap i samme i samme konsern. Utvalget peker imidlertid på at det bør skilles mellom kjøp av tjenester av administrativ art, som det kan være naturlig at kjøpes inn fra morselskap og andre tjeneste- og varekjøp. Videre foreslås det at nettselskapene ikke skal ha anledning til å selge ut tjenester i markedet i konkurranse med andre.

Regelverket for tjenestekjøp til nettselskapet fra andre selskap i samme i konsern skjerpes ved at mulighet for direkteanskaffelse av tjenester ved at 80 / 20 % regelen i forsyningsforskriften overstyres av nye krav i kontrollforskriften, Jf egen høring fra NVE. Dette betyr i prinsippet at enhver anskaffelse av tjenester som skal kostnadsføres i nettvirksomheten skal anskaffes i konkurranse.

Anskaffelse av administrative tjenester som f.eks regnskap, lønn, HR fra andre selskap i konsern utgjør begrensede beløp i nettselskapenes driftskostnader mens anskaffelsesprosessene både kan være omfattende og kostnadskrevenne. Utvalgets åpning for direkte anskaffelse av administrative tjenester støttes av Ringeriks-Kraft.

For å understøtte oppbyggingen av et effektivt og fungerende entreprenørmarked med solide elverksentreprenører støtter Ringeriks-Kraft utvalgets forslag i punkt 4.7.5 om at nettselskapene ikke skal kunne selge tjenester eksternt ut i markedet. Unntatt herfra bør være salg av tjenester i forbindelse med beredskapssituasjoner.

2.8 Endring av kostnadsnorm og fjerning av minsteavkastningen

- Støtter endring av kostnadsnorm til 70/30.
- Fjerning av minsteavkastning bør ledsages av konkursregulering hos nettselskap.

Utvalget forslår å endre vektning av kostnadsnormen fra 60 til 70 % og fjerne minsteavkastningen. Ringeriks-Kraft støtter en skjerping av effektivitetskravene med 70 % vektlegging av kostnadsnormen. Mange både små og store nettselskap viser i dag at det er fullt mulig å drive effektivt til nytte for kunder og eiere. Krav og forventninger til selskapenes prestasjoner ventes å øke og kravet om effektiv drift vil hele tiden ligge til grunn. Erfaringsgrunnlaget og tallmaterialet som NVE legger til grunn i sin DEA modell utvides stadig og gjør at modellen er mer robust som grunnlag for en justering av kostnadsnormen. Det er i denne sammenheng viktig at salg av tjenester fra nettselskapene begrenses til ikke kommersielle salg i konkurranseutsatte markeder.

Fjerning minimumsavkastningen bør ledsages av en lovregulering av konkurs og oppbudssituasjoner i nettselskap. Den økte finansielle risikoen for bransjen som forlaget antas å innebære bør reflekteres i justert avkastningsrente for nettkapitalen.

2.9 Harmonisering av tariffer

- Inntaktsinntekter til distribusjonsnettet fra kraftproduksjon bør beholdes i distribusjonsnettet

Utvalget foreslår at inntekter fra innmating fra kraftproduksjon beholdes i de nye distribusjonsnettene som er sammensatt av det tidligere regionalnettet og distribusjonsnettet. Ringeriks-Kraft stiller seg bak dette forslaget.

Med hilsen
Ringeriks-Kraft AS

Ole Sunnset
Administrerende direktør

Jan Erik Brattbakk
Nettsjef